

Sector
Specialistische zakelijke diensten

Oktober 2023

samenwerking
beroepsonderwijs
bedrijfsleven
maakt werk van praktijkleren

Inhoud

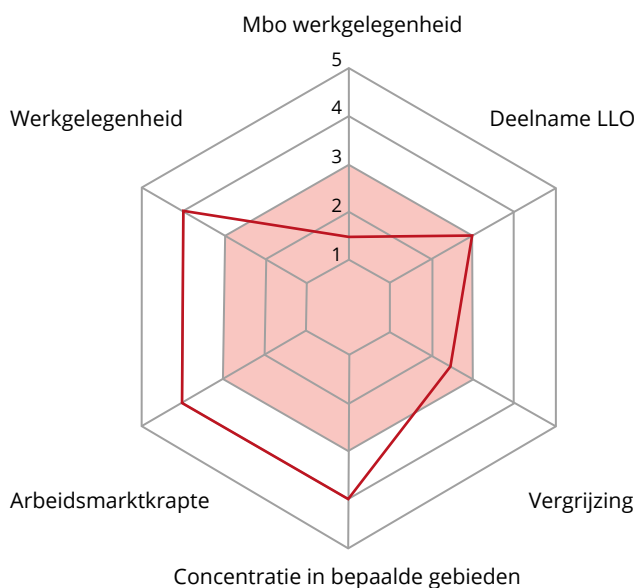
Sector Specialistische zakelijke diensten	3
De grootte van de sector	5
Aantal zelfstandigen	6
Opleidingen en werkniveau	7
Opleidingsniveau	7
ISCO niveau	8
Leven lang ontwikkelen (LLO)	9
Regionale spreiding en arbeidsmarktkrapte	10
Human capital	12
Bronnen	13

Sector Specialistische zakelijke diensten

Gegevens op sectorniveau; alleen krapteberoepen zijn op beroepsniveau

Werkgelegenheid

- grote sector, veel zzp'ers
- weinig op mbo-niveau
- verspreid door Nederland, maar concentraties rond grote steden
- bovengemiddelde arbeidsmarktkrapte
- weinig vergrijzing en meer instroom dan uitstroom
- gemiddelde LLO-deelname

■ Gemiddelde sector ■ Specialistische zakelijke diensten
 5 = ver boven gemiddelde 4 = boven gemiddeld 3 = gemiddeld
 2 = onder gemiddeld 1 = ver onder gemiddeld

Beleids- en politieke ontwikkelingen van belang voor de sector:

- Bij dienstverleners zoals advocaten, accountants en consultants is sprake van een toename van fusies en overnames. Dit komt met name door opvolgingsproblematiek (door vergrijzing), personeelsschaarste (instroom en behoud verbeterd door meer interne doorgroei), en schaalvergroting (investeringen in automatisering en verbreding van de dienstverlening).
- De vraag naar specialistische zakelijke dienstverlening neemt toe doordat steeds meer bedrijven behoefte hebben aan ondersteuning bij transitie als duurzaamheid, energie, digitalisering, AI, cybersecurity, veiligheid, en de (toenemende) regelgeving dienaangaande.
- Overheidsopdrachtgevers eisen steeds dat specialistische zakelijke dienstverleners hun reiskilometers verminderen. Thuiswerk en online meetings zijn al aan de orde van de dag. Daarnaast worden minder diesel-leasewagens beschikbaar gesteld ten gunste van een elektronische wagen, fiets van de zaak, of NS Businesscard.

De sectorgegevens zijn op sectieniveau van de CBS SBI-indeling: het betreft geaggregeerde gegevens van alle bedrijven die volgens de Kamer van Koophandel-registratie met hun hoofdactiviteit onder de volgende sectie vallen.

Sectie M Advisering, onderzoek en overige specialistische zakelijke dienstverlening, bestaande uit de volgende 2-digit groepen:

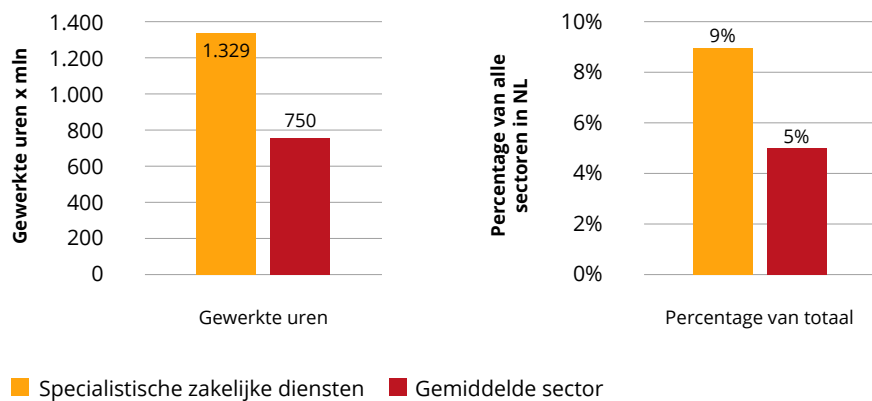
- 69 Rechtskundige dienstverlening, accountancy, belastingadvies en administratie
- 70 Holdings (geen financiële), concerndiensten binnen eigen concern en managementadvies
- 71 Architecten, ingenieurs en technisch ontwerp en advies; keuring en controle
- 72 Speur- en ontwikkelingswerk
- 73 Reclame en marktonderzoek
- 74 Industrieel ontwerp en vormgeving, fotografie, vertaling en overige consultancy
- 75 Veterinaire dienstverlening

De grootte van de sector

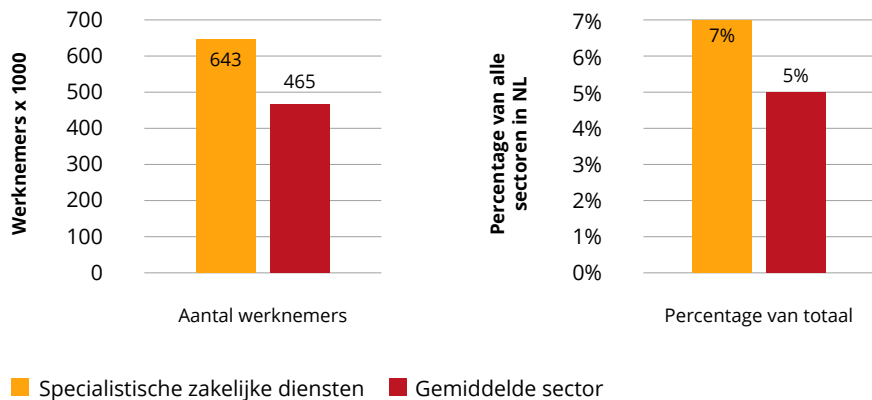
De sector Specialistische zakelijke diensten was in 2022 zowel qua gewerkte uren als het aantal (zzp-)banen groter dan de gemiddelde sector in Nederland. Procentueel bevat de sector ongeveer 9% van de gewerkte uren, 7% van de werknemersbanen en 14% van de zzp-banen van Nederland. In de sector zijn dus veel zzp'ers actief.

Figuur 1: **Aantal gewerkte uren - Specialistische zakelijke diensten in 2022**

Bron: CBS - Statline 2022 - bewerking door SEOR

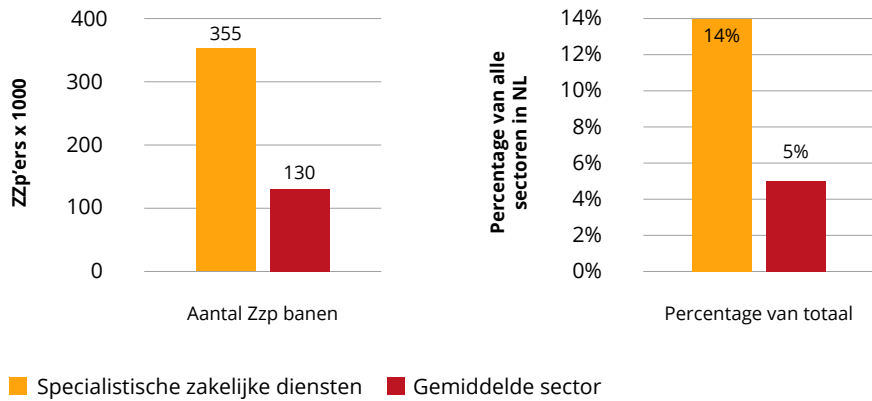
Figuur 2: **Aantal werknemersbanen - Specialistische zakelijke diensten in 2022**

Bron: CBS - Statline 2022 - bewerking door SEOR

Figuur 3: **Aantal zzp-banen - Specialistische zakelijke diensten in 2022**

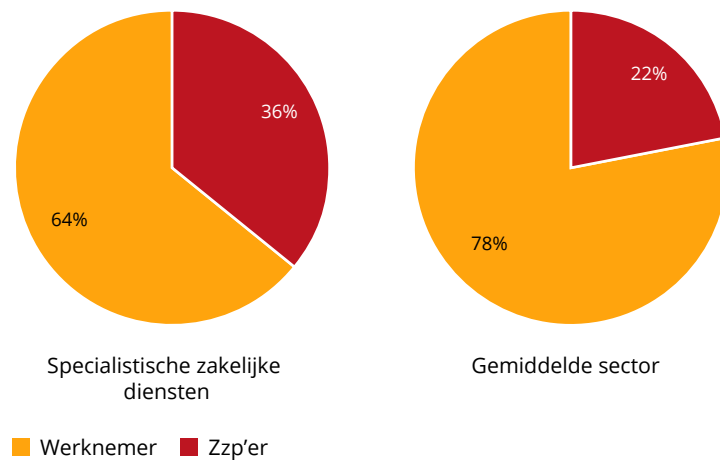

Bron: CBS - Statline 2022 - bewerking door SEOR

Aantal zelfstandigen

Het percentage zzp'ers (aantal zzp'ers gedeeld door het totaal aantal werkenden binnen de sector) in 2022 ligt hoger dan het percentage in de gemiddelde sector in Nederland.

Figuur 4: **Het percentage zzp'ers - Specialistische zakelijke diensten in 2022**

Bron: CBS - Statline 2022 - bewerking door SEOR

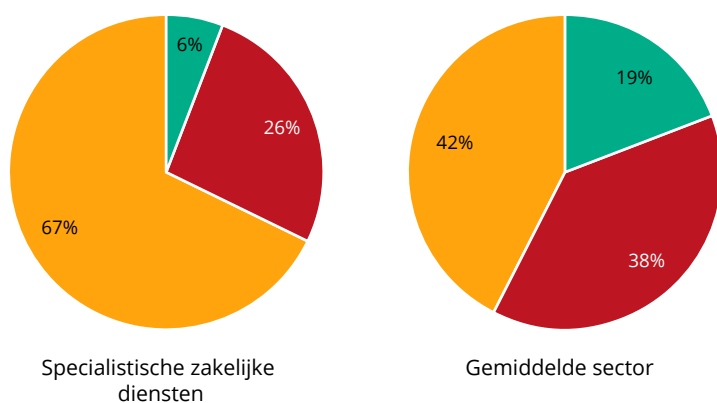
Opleidingen en werkniveau

Binnen de sector Specialistische zakelijke diensten zijn er relatief weinig werknemers met een laag of middelbaar opleidingsniveau. Ook het soort werk dat wordt uitgevoerd is qua niveau in grote mate (sterk) gespecialiseerd. Daarmee biedt de sector weinig werkgelegenheid op mbo-niveau.

Opleidingsniveau

De sector heeft een hoog opleidingsniveau, 67% van de werknemers is in 2021 hoogopgeleid. De aandelen laag en middelbaar opgeleiden liggen onder het landelijk gemiddelde. Deze sector biedt dus weinig werkgelegenheid aan mbo-geschoolden.

Figuur 5: **Opleidingsniveau – Specialistische zakelijke diensten (2021)**

■ Hoog ■ Middelbaar ■ Laag

Bron: CBS; EBB (2022) - bewerking door SEOR

Toelichting bij opleidingsniveau¹

De verschillende soorten opleidingen in Nederland worden door het CBS ingedeeld in drie categorieën. Het CBS definieert de categorieën als volgt.

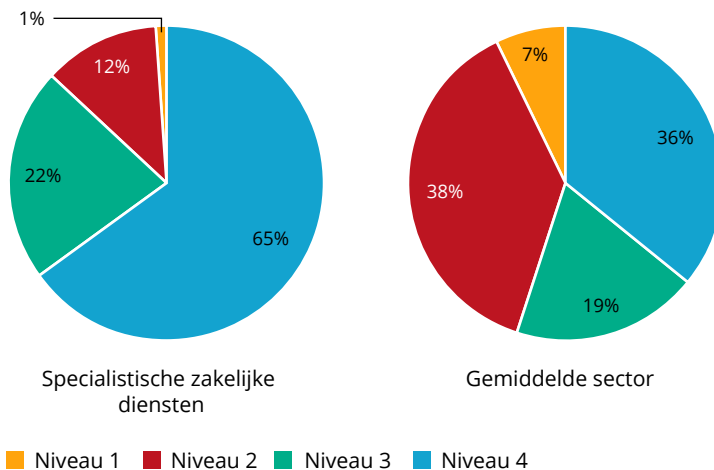
- Laag: dit omvat onderwijs op het niveau van basisonderwijs, het vmbo, de eerste drie leerjaren van havo/vwo of de assistentenopleiding (mbo-1).
- Middelbaar: dit omvat de bovenbouw van havo/vwo, de basisberoepsopleiding (mbo-2), de vakopleiding (mbo-3) en de middenkader- en specialistenopleidingen (mbo-4).
- Hoog: dit omvat onderwijs op het niveau van hbo of wo.

¹ Bron: <https://www.cbs.nl/nl-nl/nieuws/2019/33/verschil-levensverwachting-hoog-en-laagopgeleid-groeit/opleidingsniveau>

ISCO niveau

De mate waarin het werkniveau is gespecialiseerd in de sector Specialistische zakelijke diensten ligt boven het gemiddelde. Bij 65% van de banen in de sector gaat het om zeer gespecialiseerd werk; dit ligt ver boven het landelijk gemiddelde van 36%.

Figuur 6: **Werkniveau – Specialistische zakelijke diensten (2021-2022)**

Bron: CBS, EBB (2023) - bewerking door SEOR. Zie bronnen voor een toelichting op de berekende verdeling

Toelichting bij ISCO niveau²

De "International Standard Classification of Occupations" (ISCO) wordt internationaal gebruikt om beroepen te vergelijken op basis van het niveau en de specialisatie die nodig is voor het beroep. De standaard wordt onder andere gehanteerd door het CBS en het UWV.

Naarmate het niveau toeneemt neemt ook de mate van specialisatie toe. De niveaus worden door het UWV als volgt gedefinieerd.

- Beroepsniveau 1: eenvoudige routinematige taken, waarvoor elementair of lager onderwijs volstaat.
- Beroepsniveau 2: weinig tot middelmatig complexe taken, waarvoor lager of middelbaar onderwijs vereist is.
- Beroepsniveau 3: complexe taken, waarvoor middelbaar of hoger onderwijs vereist is.
- Beroepsniveau 4: zeer complexe gespecialiseerde taken, waarvoor hoger of wetenschappelijk onderwijs vereist is.

² Bron: https://www.uwv.nl/imagesdxa/duiding-arbeidsmarktontwikkelingen-juli-2021_tcm94-447013.pdf

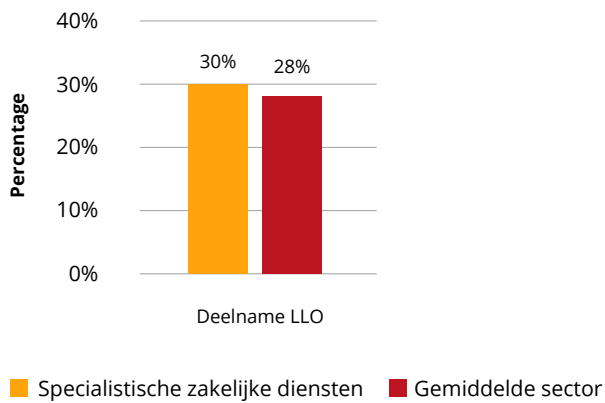

Leven lang ontwikkelen (LLO)

De participatie aan leven lang ontwikkelen (LLO) door het personeel van 25-65 jaar ligt rond het landelijk gemiddelde (30% versus landelijk 28%).

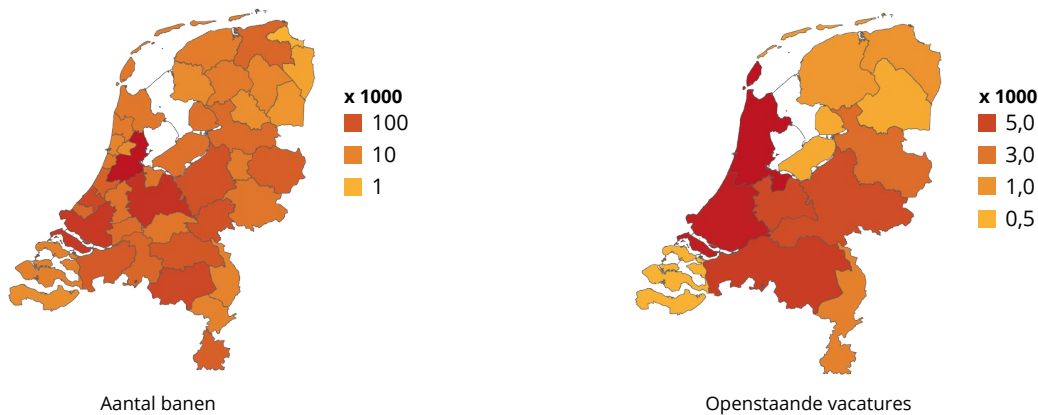
Figuur 7: **Deelname aan leven lang ontwikkelen (LLO) door 25-65-jarigen – Specialistische zakelijke diensten (2022)**

Regionale spreiding en arbeidsmarktkrapte

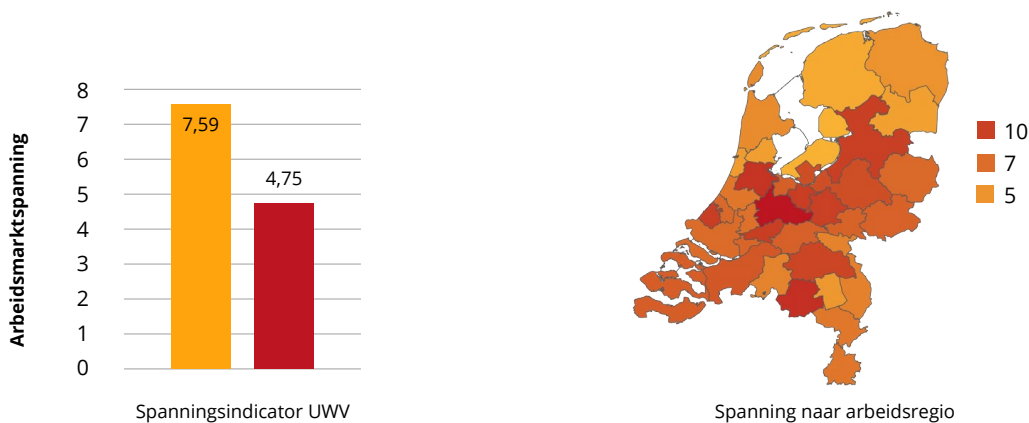
Banen binnen de sector Specialistische zakelijke dienstverlening bevinden zich met name in de regio's rond Amsterdam, Rotterdam en Utrecht. Het aantal openstaande vacatures ligt met name hoog in Noord- en Zuid-Holland.

Figuur 8: Regionale verschillen werkgelegenheid – Specialistische zakelijke diensten (Q4 2022)

Bron: CBS (2022), - bewerking door SEOR

Figuur 9: Spanningsindicator UWV – Specialistische zakelijke diensten (Q4 2022)

■ Specialistische zakelijke diensten ■ Gehele arbeidsmarkt

Bron: UWV (Werk.nl) – 2022 – bewerking door SEOR

De spanningsindicator voor de sector Specialistische zakelijke diensten (7,59) ligt in het laatste kwartaal van 2022 boven het landelijk gemiddelde (4,75) en geeft daarmee aan dat de arbeidsmarkt krapper is dan gemiddeld. Voor de sector zijn met name vacatures ontstaan in de volgende beroepsklassen: *Commerciële beroepen* (17%), *Bedrijfseconomische en administratieve beroepen* (56%), en *ICT-beroepen* (21%).

Binnen deze beroepsklassen hadden de volgende kansrijke beroepen op mbo-niveau (ISCO 2 en 3) de hoogste arbeidsmarktspanning.

Commerciële beroepen:

- Vertegenwoordigers en inkopers – *Spanning: 6,96*

Bedrijfseconomische en administratieve beroepen:

- Boekhouders – *Spanning: 10,75*
- Directiesecretaresses – *Spanning: 4,86*

ICT-beroepen

- Gebruikersondersteuning ICT – *Spanning: 10,18*

Toelichting bij spanningsindicator UWV³

De spanningsindicator wordt berekend door het aantal openstaande vacatures zoals bekend bij het UWV, te delen door het aantal WW-uitkeringen die minder dan een half jaar lopen. Hoe hoger de spanningsindicator hoe krappere de arbeidsmarkt is, en dus hoe groter de behoefte aan personeel.

De indeling van de spanningsindicator zoals gegeven door het UWV is als volgt:

- 0,06 tot 0,25: zeer ruim
- 0,25 tot 0,67: ruim
- 0,67 tot 1,50: gemiddeld
- 1,50 tot 4,00: krap
- 4,00 tot en met 16,00: zeer krap.

Op basis van een combinatie van het CBS overzicht “ontstane vacatures SBI-ROA beroepsklasse” en de UWV spanningsindicator per beroepsklasse is er, per SBI-sector, door SEOR een gewogen spanningsindicator gemaakt. Zie bronnen voor een toelichting.

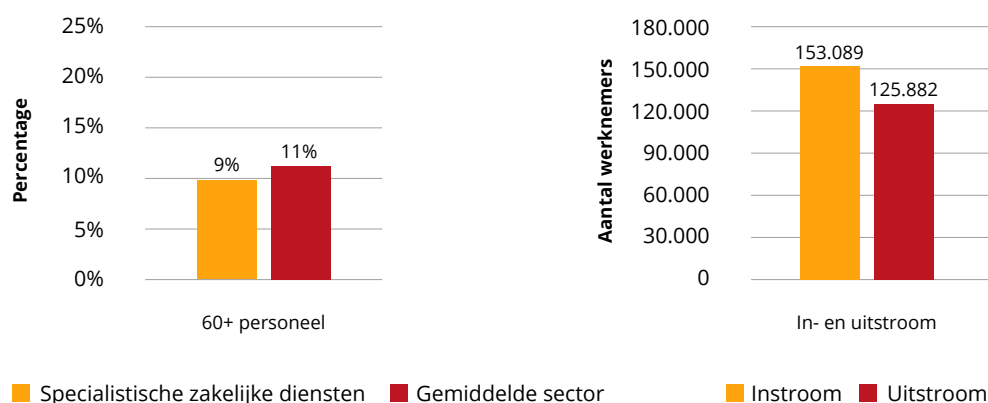
³ https://www.werk.nl/imagesdxa/uwv-kansrijke-beroepen-2023_tcm95-451013.pdf

Human capital

Binnen de sector Specialistische zakelijke diensten ligt in 2023 het percentage 60-plussers lager dan het landelijk gemiddelde. Er was in 2022 sprake van een groei van het aantal banen in de sector; de instroom van personeel naar de sector toe was hoger dan de uitstroom vanuit de sector. Het saldo lag in 2022 op een toename van 27.207 werknemers. Er is dus geen sprake van een demografische druk in deze sector.

Figuur 10: **Leeftijdsopbouw (2023), in- en uitstroom personeel (2022) - Specialistische zakelijke diensten**

Bron: CBS (2023-en 2022), - bewerking door SEOR

Bronnen

De gegevens zijn berekend op basis van de informatie in de onderstaande bronnen; er zijn geen aanpassingen gedaan. Gegevens naar sector- én mbo-niveau tegelijkertijd zijn niet openbaar beschikbaar anders dan opgenomen.

CBS

Grootte van de sector: <https://opendata.cbs.nl/#/CBS/nl/dataset/84166NED/table?dl=92DEA>

Opleidingsniveau: <https://arbeidsmarktinzicht.nl/content/states/index/99179?region=4&sector=10>

ISCO niveau: <https://www.cbs.nl/nl-nl/maatwerk/2023/32/werkzame-beroepsbevolking-beroep-en-sector-2021-2022>

In- en uitstroom: <https://sbi.topsectorenarbeidsmarktmonitor.nl/over-het-dashboard-4>

Deelname LLO: <https://opendata.cbs.nl/statline/#/CBS/nl/dataset/85316NED/table?ts=1687163916702>

Leeftijdsopbouw: <https://opendata.cbs.nl/statline/#/CBS/nl/dataset/85316NED/table?ts=1687163916702>

Regionale banen: <https://opendata.cbs.nl/#/CBS/nl/dataset/83582NED/table?ts=1691156730952>

Ontstane vacatures; beroepenindeling ROA: <https://www.cbs.nl/nl-nl/cijfers/detail/85081NED>

Openstaande vacatures: <https://opendata.cbs.nl/statline/#/CBS/nl/dataset/83599NED/table?ts=1696841092879>

UWV – gegevens op beroepsniveau

UWV Spanningsindicator: <https://www.werk.nl/arbeidsmarktinformatie/datasets>

UWV Vacatures: <https://www.werk.nl/arbeidsmarktinformatie/datasets>

Beleids- en politieke ontwikkelingen

ABN AMRO - [Sectoren - ABN AMRO](#)

ING - [Jouw sector - ING](#)

Rabo - [Sectorprognoses: milde recessie en structurele uitdagingen - Rabobank](#)

Rabo - [v](#)

SBB - [Trendplaat of Trendrapport](#)

Berekening spanningsindicator op SBI-sector niveau

Op basis van de dataset "Ontstane vacatures; beroepenindeling ROA" is voor 2022 gekeken naar de weging van een bepaalde beroepsklasse in het totaal aantal vacatures dat in een bepaalde SBI-sector was ontstaan. De spanningsindicator per SBI-sector is vervolgens uitgerekend met de volgende formule:

$$\text{Spanningsindicator sector} = \sum_{i=1}^n \frac{\text{Vacatures beroepsklasse}_i}{\text{Vacatures sector}} \times \text{Spanningsindicator Beroepsklasse}_i$$

Met n=aantal beroepsklassen binnen de SBI-sector